

Catalogar els espais d'interès natural de la Costa Brava

Enric Pardo, portaveu de l'Associació de Naturalistes de Girona

Molt s'ha parlat sobre el procés urbanitzador que ha patit la Costa Brava en els darrers trenta anys i sobre els efectes devastadors que això ha tingut sobre el paisatge i sobre el teixit social dels pobles costaners. A aquestes altures ja ningú no discuteix sobre la necessitat de posar fre a aquest procés que avui dia encara roman imparabile. Des dels ecologistes fins al sector hotelier, tothom aposta per un canvi progressiu de model turístic, on el creixement quantitatiu doni pas a un creixement qualitatiu que consideri el paisatge com a part inalienable de la pròpia oferta turística. En aquest context, el catàleg d'espais d'interès natural i paisatgístic del litoral gironí, que ha elaborat l'Associació de Naturalistes de Girona amb el patrocini de la Diputació de Girona i la Fundació Territori i Paisatge, esdevé una notícia immillorable. El document assenyala 84 àrees amb una extensió total de 38.250 hectàrees que se sumaran als 8 espais costaners ja inclosos al PEIN. Junts configuraran una xarxa verda que ha d'esdevenir tan important i complementària com la xarxa urbana. Es tracta, doncs, de definir allò que cal excloure indefinidament del procés urbanitzador. Aquest catàleg pot posar fi a la subjectivitat que han regit fins ara moltes de les decisions sobre el futur de zones costaneres en estat natural i que han motivat les mobilitzacions ciutadanes corresponents per salvaguardar-les. El catàleg, elaborat després de tres anys de recerca, no tan sols delimita i descriu els valors de cada espai, sinó que també dóna pautes per a la gestió ambiental i urbanística, definint la via jurídica més idònia per dotar-los de protecció en els planejaments urbanístics locals. Ara són els ajuntaments els encarregats de prendre el relleu i aplicar les mesures indicades en el catàleg per a cadascun dels casos. Com sempre, el factor temps serà essencial, ja que a ningú se li escapa que els propietaris de terrenys fins ara urbanitzables que vegin inclosos al catàleg les seves finques s'afanyaran a intentar posar al dia els drets adquirits abans que els ajuntaments els els revisin.

BIONERS

ALICE STEWART. LA DONA QUE SABIA MASSA

El 1999, Gayle Green publicava la seua biografia sota el títol *La dona que sabia massa*. Efectivament, no s'equivocava: Alice Stewart (Sheffield -Anglaterra-, 1906-2002) va penetrar, amb tots els riscos i entrebancs, en el delicat terreny de les radiacions i els seus efectes sobre l'organisme humà. Com a epidemiòloga, va desafiar les tesis oficials i va demostrar, a mitjan anys cinquanta, la relació existent entre les radiografies fetals i el càncer infantil. Un estudi que no va agradar gens ni mica a la comunitat científica, la qual, enlluernada llavors per la tecnologia nuclear, emprava la radiografia

com a eina multiusos. Els raigs X, segons Stewart, "eren el joguet preferit de la professió mèdica", en un moment que els governs britànic i nord-americà invertien en la carrera armamentística i no volien reconèixer els efectes de les radiacions. A partir d'aquest moment, Alice Stewart va començar a nadar a contracorrent, sense finançament i sota la mirada malfiada de britànics i nord-americans.

El 1974, no obstant això, Stewart va tensar més la corda. Revisà un informe governamental sobre la salut dels treballadors de la central nuclear de Hanford, als Estats Units, on mai no s'havien superat els límits establerts pels organismes internacionals. Hi va descobrir, amb l'estadístic George Kneale, que el risc de càncer dels treballadors era vint vegades superior del que es creia, fet que qüestionava les normatives internacionals de seguretat radiològica basades en les desgràcies de Nagasaki i Hiroshima. No cal dir que el Departament d'Energia dels EUA va intentar incautar l'informe, sense gaire èxit, per evitar-ne la publicació. Els accidents de Three Mile Island (1979) i de Txernòbil (1986) van reactivar el moviment antinuclear i, de retruc, Alice Stewart, malgrat no canviar l'etiqueta de científica per la d'activista, es va convertir en una figura cabdal, entre l'heroïna i el mite. El mateix 1986 va rebre el Right Livelihood Award, el Noble alternatiu entregat al Parlament suec com a homenatge a una contribució per millorar la societat; i, ja amb més de noranta anys, seguia publicant articles. "La veritat és filla del temps -deia-, i ser longeva hi ajuda."

Amb informacions de **Jaume Morron**, portaveu del Servei Mundial d'Informació sobre Energia (WISE-NIRS)